

«NY JOBB!»

Veileder Randi Nermo Leer, Prima AS

E-post: randi.leer@prima-as.no

Prima AS er en attføringsbedrift i Trondheim og ble stiftet i 1992. Den eies av Trondheim kommune med andelen 60% og Trondheim Røde Kors med andelen 40%. Prima AS forvalter mange ulike tiltak for NAV og er i dag en av Norges største innen VTA-tiltaket. «Ny Jobb»-prosjektet ble etablert i 2009, som et samarbeid mellom Trondheim kommune og Prima.

«Ny Jobb» er opptatt av at alle skal ha følgende reelle valg:

- En tilrettelagt arbeidsplass i en skjermet bedrift.
- Eller en tilrettelagt arbeidsplass i en ordinær bedrift.

Prosjektet har blitt en suksess, og vi har i dag ca. 50 personer ut i jobb i ordinære bedrifter i Trondheim. Til tross for mange stolte og fornøyde arbeidstakere er det stadig et behov og et ønske for flere å komme ut i arbeid ved ordinære arbeidsplasser.

Hovedmålet for prosjektet er å gi personer med behov for tilrettelagt arbeid en mulighet for jobb i en ordinær bedrift gjennom arbeidsmarkedstiltaket VTAO (varig tilrettelagt arbeid i ordinær bedrift). Vi ønsker i tillegg større sirkulasjon ved tilrettelagte arbeidsplasser i skjermet virksomhet, både hos tiltaksarrangør og hos kommunens egne dagtilbud for personer med redusert arbeidsevne.

Trondheim kommune og Prima bidrar årlig med midler i prosjektperioden. Dette skal dekke utgiftene til en stilling for en prosjektleder som jobber spesifikt ut mot denne brukergruppa.

Trondheim kommune har de senere åra hatt stor etterspørsel etter alternative tilbud til kommunens egne dagtilbud og tiltaksbedrifter som Prima for personer med redusert arbeidsevne. Vi har i dag en generasjon funksjonshemmede som er vant til et liv med stor grad av inkludering gjennom barnehage og skolegang. Overgangen fra videregående skole og over i et tilrettelagt arbeid oppleves derfor vanskelig for mange. Tilbudet de har fått, har i hovedsak vært tilknyttet et skjermet tilbud i Prima eller kommunens egne dagtilbud. Trondheim kommune er opptatt av at alle skal ha et reelt valg, et valg mellom en tilrettelagt arbeidsplass i en skjermet virksomhet og en tilrettelagt arbeidsplass i en ordinær bedrift.

Målgruppa er personer som har eller i nær fremtid ventes å få innvilget varig uførepensjon, og som har behov for spesiell tilrettelegging og oppfølging. Det er viktig at arbeidet bidrar til å utvikle og opprettholde ressurser hos den enkelte. Arbeidsoppgavene skal være tilpasset den enkeltes

ønsker, behov og forutsetninger, og andre arbeidsmarkedstiltak skal være vurdert og funnet å være uaktuelle. Søkerne er deltagere fra Prima og andre tiltaksbedrifter, kommunens dagtilbud, ulike bo- og aktivitetstilbud og elever fra videregående skole.

For å lykkes med dette arbeidet er det viktig at man jobber utadrettet og har evnen til å se muligheter for den enkelte. Det er viktig å oppnå god kontakt og motivere deltagerne. Men det viktigste av alt er at deltager selv har et ønske og er motivert til å komme ut i jobb i en ordinær bedrift. Arbeidsmåten bygger på metodikken til tiltaket Arbeid med Bistand.

Arbeidsgiver som tilrettelegger en stilling for en person gjennom dette tiltaket, blir ny tiltaksarrangør til NAV og har muligheten til å søke tilskudd gjennom arbeidsmarkedstiltaket Varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet (VTAO). Tilskuddet kan dekke lønn og eventuelle andre utgifter for deltageren. Arbeidsgiver må kunne tilby et individuelt tilpasset opplegg etter den enkeltes forutsetninger og med nødvendig oppfølging.

Prosjektleder sitt ansvar blir å rekruttere deltagere til prosjektet og opprette kontakt med aktuell arbeidsgiver. Videre er det viktig at prosjektleder er aktiv med i startfasen for å bli godt kjent med arbeidstakers interesser, styrker og svakheter, avklare forventninger hos begge parter, sørge for at arbeidstaker finner seg godt til rette i bedriften, se til at arbeidstid og arbeidsoppgaver er tilfredsstillende for begge parter og være behjelpelig med inn søkingen av tiltaket inn mot NAV.

Prima opprettholder kontakten med arbeidsgiver og bedriften minst de 6 første månedene (prøvetiden) med jevnlig møter og besøk og ser til at arbeidsforholdet er tilfredsstillende. Etter prøvetiden avtar kontakten fra prosjektleder ved Prima, og arbeidsgiver tar i større grad over oppfølgingen av den enkelte arbeidstaker. Målet er at den enkelte skal opparbeide seg en stor grad av trygghet og selvstendighet slik at kontakten opp mot arbeidsgiver er og blir det eneste riktige etter hvert. Arbeidsgiver må også oppnevne en fadder som er spesielt tilknyttet den enkelte deltaker, og har hovedansvaret for tilrettelegging og oppfølging på arbeidsplassen.

Siden prosjektet startet og frem til i dag har vi hjulpet ca. 50 personer ut i jobb gjennom prosjektet «Ny jobb». Gruppen består av mennesker med ulik grad av nedsatt funksjonsevne. Det er fremdeles mange som ønsker seg ut i jobb, og målet er å videreføre prosjektet slik at flere som ønsker det, får mulighet til å prøve seg ut i en ordinær bedrift i nærliggende framtid. Det viktigste er at alle får et reelt valg og en mulighet til å prøve seg ut i det ordinære arbeidslivet og får oppleve en følelse av å være til nytte, til hjelp og en ressurs. Mange gir tilbakemelding på at de føler seg mer verdsatt og respektert og er stolte av å kunne si at de er i et arbeidsforhold. De skaper nye relasjoner og får økt livs-

Marita Mørch, daglig leder ved Panduro i Trondheim , og Julie Hulsund Skare.

og yrkeserfaring, noe som har innvirkning på hele livskvaliteten. De aller fleste av de som er ute i jobb i dag, har en eller annen form for funksjonshemning. Ca. en tredjedel er personer med utviklingshemning. Det er derfor viktig at arbeidsgiver ser mulighet for en individuell tilrettelegging og tilpassing.

Vi har mange fornøyde bedrifter og arbeidstakere rundt om i byen, bl.a. hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, NAV-kontorer, alders- og sykehjem, barnehager og skole, vaktmestertjenester, transporttjenester, sportsbutikker og dagligvarebutikker.

Tilbakemeldingene fra de ulike arbeidsgiverne er stort sett positive. De ser at samarbeidet har ført til en berikelse av arbeidsmiljøet, økt effektivisering med hjelp av en ekstra person til stede, mye god hjelp til forefallent arbeid og avlastning. De fleste er flinke til å inkludere sine nye arbeidstakere inn i arbeidsmiljøet sitt og gir dem mulighet til å delta blant annet på felles aktiviteter, møter og sosiale tilstelninger. Dette er med på å gi deltagerne en følelse av tilhørighet. Hos enkelte som kommer fra skjermet tiltaksplasser ved Prima eller kommunale dagtilbud, kan overgangen ut i det ordinære arbeidsmarkedet være stor og mestringsfølelsen og tilhørigheten utebli. Dette er også viktig å ta på alvor. Det er ingen selvfølge at et slikt tilbud passer for alle. Det er viktig å se på den enkeltes behov og mulighet og tilpasse forholdene etter dette. Dersom et arbeidsforhold ut i det ordinære ikke fungerer, har personen mulighet til å returnere til sin tidligere arbeidsgiver eller aktivitet, det kan være til

en skjermet tiltaksplass ved Prima eller kommunalt dagtilbud. Dette gjelder først og fremst i løpet av prøvetiden på 6 måneder. Det viktigste er at de som ønsker det, får en mulighet til å prøve noe nytt. Siden prosjektet startet i 2009 er det 8 av 50 personer som har avsluttet sitt arbeidsforhold ut i en ordinær bedrift, halvparten av disse returnerte tilbake til Prima eller kommunalt dagtilbud etter eget ønske. Vi ser dermed at de fleste ønsker å videreføre sitt arbeidsforhold ut i en ordinær bedrift og er fornøyd med ordningen. Prima og Trondheim kommune ser nytten av et slikt tilbud for denne målgruppen og ønsker å videreføre prosjektet minst et år til.

Her er et par eksempler fra prosjektet på vellykkede arbeidsforhold i ordinære bedrifter.

Panduro Trondheim

Ved hobbybutikken i Trondheim sentrum jobber Julie. Julie er 31 år og har vært ansatt ved Panduro i ca. 1 år. Hun jobbet tidligere ved snekkeravdelingen i Prima. Da den ble nedlagt desember 2011, var tiden inne og en gylden mulighet for Julie til å oppsøke jobbmarkedet. Etter noen samtaler og kartlegging med veileder på Prima kom Julie frem til at hun gjerne kunne tenkt seg noe innen hobby/håndarbeidsfeltet. Med hjelp fra prosjektmedarbeider i «Ny Jobb» startet en oppsøkende virksomhet mot bedrifter innen det aktuelle området. Ved Panduro i Kjøpmannsgata i Trondheim ble idéen presentert, og bedriften stilte seg positiv til et samarbeid med Julie og Prima. I dag har Julie fått fast stilling og jobber 3 dager

Julie Hulsund Skare hos Panduro i Trondheim.

i uken. Hun har blitt godt mottatt og trives veldig bra! Julie hjelper til med å pakke ut hobbyartikler som kommer til butikken. Hun priser varer, rydder i hyllene og hjelper til med å lage produkter til utstilling. «Midt i blinken for meg», sier Julie, som liker veldig godt håndarbeid og formingsaktiviteter.

Marita Mørch, butikksjef ved Panduro, er meget fornøyd og glad for at Julie er hos dem. Julie er inkludert i personalstaben og

er en ressurs for butikken. «Hun er en «reser» på prising av varer og sortering og rydding», sier Marita, «og dette avlaster oss andre i butikken». Marita får gjennom lønnstilskudd fra NAV muligheten til å utbetale Julie litt ekstra lønn, noe som ikke har vært mulig uten dette tilskuddet. «Det er absolutt en vinn-vinn situasjon», uttaler Marita. Nå haster de begge videre rundt i butikken for å finne plass til alle julevarene som har ankommet, og kundene venter.

Munkvoll Kafé

Ved Munkvoll Helse-og velferdsenter møter jeg 4 blidspente damer. De er travelt opptatt med å forberede dagens servering ved kaféen sin. Monica, Gunn Heidi og Vigdis har jobbet i kaféen ved helse-og velferdsenteret i snart et år. De har i tillegg god hjelp av daglig leder ved kaféen, Therese. Hun ser til at alt går riktig for seg og tar seg av kassaapparatet og betalingen fra kundene. Kundene er både beboere og ansatte ved enheten, og de har fått mange gode tilbakemeldinger fra fornøyde kunder. De serverer alt fra snitter og smørbrød til selvlagde kaker og vaffler. I tillegg kan de tilby kaffe, te, brus, juice og egenprodusert smoothie til en billig penge. Monica, Vigdis og Gunn Heidi har gjennom prosjektet «Ny Jobb» fått muligheten til å jobbe nettopp her ved kaféen, og det stor trives de med. De har tidligere vært knyttet til andre tilrettelagte tilbud, men er enige om at dette er den beste arbeidsplassen som finnes. «Og så tjener vi litt ekstra utover trygda vår. Det prøver jeg å spare til noen jeg ønsker meg», sier Vigdis. Trivsel på arbeidsplassen er viktig, mener de alle.» Vi smiler og ler mye

Vigdis Forbord, Gunn Heidi Hungnes, Theres Austli og Monica Sundet ved kaféen ved Munkvoll helse- og velferdssenter.

og det liker kundene godt. Da blir de også i godt humør», sier de. Monica jobber 5 dager i uka, og Gunn Heidi og Vigdis er der 3 dager i uka. «Det er kjedelig når jeg har fri», sier Gunn Heidi. «Noen ganger kommer jeg på jobb likevel». «Jeg jobber gjerne litt overtid også», sier Monica. Therese, som har det daglige ansvaret for damene, mener det er en fantastisk måte å jobbe på, det gir mening, glede og trivsel, og de føler at de sammen har skapt en flott arbeidsplass og en trivelig kafé for brukerne.

Morten Sagmo, enhetsleder v/ Munkvoll helse- og velferdssenter, er også meget fornøyd med samarbeidet og den muligheten de har fått gjennom prosjektet «Ny Jobb». Damene i kaféen gjør en flott innsats, og det er en flott måte å drive en kafé på, mener Morten. I tillegg til arbeidet i kaféen, er damene med på personalmøte en gang i måneden, samt sosiale tilstelninger på enheten. I morgen er det julebord for alle ansatte ved Munkvoll helse- og velferdssenter. Det gleder de seg alle til! ● ● ●